gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder Burgemeester	**begrotingsprogramma** 3 Bestuur & Organisatie	**draagt bij aan Global Goal(s)** 16 Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten
b en w-vergadering 14 mei 2024	**agendapunt** 8	**bijlage(n) ter inzage** 7
rol raad Zienswijze	**soort document** Gemeenschappelijke Regeling	
voorbereidende vergadering	**agendapunt**	
raadsvergadering	**agendapunt**	

onderwerp
Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling VGGM

INHOUD VOORSTEL

1. Kennis te nemen van:
   a. het ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM);
   b. de bijdrageregeling van de VGGM;
   c. het instellingsbesluit bestuurscommissies van de VGGM.
2. Een zienswijze in te dienen over het ontwerp-wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling, conform bijgevoegd concept.
3. Geen wensen en bedenkingen mee te geven ten aanzien van de bijdrageregeling van de VGGM en het instellingsbesluit bestuurscommissies voor de VGGM.

1 Wat is de aanleiding?

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) maakt onder andere (publiekrechtelijke) samenwerking mogelijk tussen verschillenden gemeenten. Op 1 juli 2022 is deze wet gewijzigd. Als gevolg van de wijziging van de Wgr moet de gemeenschappelijke regeling van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) geactualiseerd worden, net zoals dat voor een groot aantal andere GR'en waar de gemeente Rheden in participeert de afgelopen maanden al is gebeurd. In bijgaande brief (bijlage 1) gaat het dagelijks bestuur van de VGGM nader in op het voornemen de gemeenschappelijke regeling te wijzigen. Aanvullend heeft het algemeen bestuur de wens de governance van VGGM aan te passen. De belangrijkste verandering daarbij is dat er twee bestuurscommissies worden ingesteld: één voor veiligheid (bestaande uit burgemeesters) en één voor publieke gezondheid en ambulancezorg (bestaande uit wethouders).

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Wet Veiligheidsregio's;
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (2015);
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr);
- Wet publieke gezondheid;
- Jeugdwet;
- Wet kinderopvang;
- Beleidsnotitie samenwerkingsverbanden.

3 Wat willen wij bereiken?

Doelstelling is om de gemeenschappelijke regeling van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) aan te passen aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen en daarbij de gemeenteraad de wettelijk verplichte gelegenheid bieden een zienswijze te geven op het ontwerp.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

1.1 De wijziging in de GR zijn noodzakelijk op basis van de nieuwe Wgr.
In de brief van 1 maart 2024 (bijlage 1) gaat het dagelijks bestuur van de VGGM in op het voornemen de gemeenschappelijke regeling te wijzigen. De aanleiding hiervoor is de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen per 1 juli 2022. Alle gemeenschappelijke regelingen dienen op grond van deze wetswijziging binnen twee jaar hun gemeenschappelijke regeling aan te passen. Een toelichting op (het ontwerp van) de gewijzigde gemeenschappelijke regeling en een artikelsgewijs overzicht van de wijzigingen ten opzichte van de vigerende gemeenschappelijke regeling zijn als respectievelijk bijlage 3 en 4 aan dit voorstel toegevoegd.

1.2 De VGGM volgt het correcte proces om de raden te consulteren voor de drie voorliggende stukken.
Wijziging van de regeling vraagt om twee rondes langs de gemeenteraden. De eerste ronde – die nu voorligt – betreft de mogelijkheid voor de raden om een zienswijze in te dienen over het ontwerp wijzigingsbesluit op grond van artikel 1 lid 3 van de Wgr. De tweede ronde betreft het vragen om toestemming van de gemeenteraad op grond van artikel 1 lid 4 van de Wgr om het definitieve wijzigingsbesluit vast te kunnen stellen. Ook voor de bijdrageregeling kunnen de raden desgewenst een zienswijze indienen. Voor wat betreft de instelling van de bestuurscommissies besluit het algemeen bestuur, nadat de raden in de gelegenheid zijn gesteld hierover wensen en bedenkingen te uiten.

2.1 De zienswijze op de (ontwerp) GR heeft betrekking op de termijn voor het indienen van de zienswijze op de kaderbrief, die zich niet goed verhoudt tot onze vergadercyclus.
Wij stellen uw raad voor een zienswijze te sturen naar VGGM op te nemen. De zienswijze betreft de bepaling in de toelichting op artikel 13 van het ontwerp, waarin is opgenomen dat de termijn voor een zienswijze op de kaderbrief 8 weken bedraagt, in samenhang met artikel 31 van het wijzigingsbesluit (welke in gewijzigd vorm terugkomt in artikel 32) dat voorschrijft dat die kaderbrief vóór 1 december verzonden moet worden. Die termijn lijkt, gelet op onze vergadercyclus, voor ons niet haalbaar. Voor het overige zien wij geen belemmeringen in de nieuwe GR.

3.1 De wijzigingen in de 'Bijdrage regeling' als uitvloeisel van de nieuwe GR zorgen ervoor dat deze in lijn wordt gebracht met de bestaande werkwijze sinds 2021.
Ten aanzien van de concept 'Bijdrage regeling' (bijlage 6) moet het volgende worden opgemerkt. In artikel 32 van de vigerende gemeenschappelijke regeling is ten aanzien van de bijdragen van de deelnemende gemeenten nu opgenomen "dat de berekening daarvan plaats vindt op basis van inwonertal". Artikel 33 van de voorliggende gewijzigde ontwerpregeling schrijft in plaats daarvan voor dat "het algemeen bestuur van de VGGM in een bijdrageregeling vaststelt op welke wijze berekend wordt welke bijdrage de colleges verschuldigd zijn voor de uitvoering van de basistaken". Hiermee komt de bevoegdheid voor het vaststellen van de verschuldigde bijdrage bij het algemeen bestuur te liggen.
In 2021 is besloten, in afwijking van het oorspronkelijke artikel 32, om de kosten voor de brandweer te baseren op de uitkering per gemeente uit het gemeentefonds. In de voorliggende bijdrageregeling, die thans, voorafgaand aan vaststelling, ter zienswijze aan de raden wordt aangeboden, is deze bekostiging in lijn gebracht met de bestaande praktijk (besluitvorming in 2021).

4.1 Het instellingsbesluit bestuurscommissies is in lijn met een al langer levende bestuurlijke wens.
Het instellingsbesluit bestuurscommissies (bijlage 5) geeft inhoud aan de al langer levende bestuurlijke wens om een bestuurscommissie te vormen, namelijk een bestuurscommissie Gezondheid (bestaande uit collegevertegenwoordigers met de portefeuille Publieke Gezondheid). De reden voor deze wijziging in de governance ligt in de wens om een formele grondslag te regelen voor de huidige werkwijze binnen het Bestuurlijk Overleg Publieke Gezondheid (BOPG), waarbij de wethouders Publieke Gezondheid als 'opdrachtgevers' fungeren voor de GGD . Er is een juridische oplossing gevonden binnen het huidige construct VGGM, waarbij de bestuurscommissies binnen de wettelijke kaders zoveel mogelijk zélf kunnen besluiten over inhoudelijke vraagstukken op de verschillende beleidsdomeinen.

Door niet één maar twee bestuurscommissie in te stellen (ook één voor veiligheid met burgemeesters) is zoveel mogelijk gelijkwaardigheid gecreëerd tussen de twee bestuurscommissies. Daar waar de wethouders PG in de bestuurscommissie Gezondheid de opdrachtgeversrol naar de GGD vervullen hebben de burgemeesters in de bestuurscommissie Veiligheid de rol van opdrachtgever vanuit de eigen gemeentelijke portefeuille brandweerzorg en crisisbeheersing. In het AB, bestaande uit de burgemeesters, ligt vervolgens de focus op algemene en financiële kaders alsmede op toezichthoudende rol op VGGM als geheel, o.a. om verantwoording aan raad en college af te kunnen leggen. Een en ander wordt nader uitgelegd in de toelichting op gewijzigde gemeenschappelijke regeling, bijlage 3 (pagina 7).

4.2 Raden blijven aan zet via verruimde zienswijzemogelijkheid
De governancewijziging naar twee bestuurscommissies betekent ook dat een aantal bevoegdheden van het algemeen bestuur gedelegeerd worden naar de bestuurscommissies. Dit kan de indruk wekken dat raden verder op afstand komen te staan. Dit is in de voorbereiding op dit voorstel besproken in de directie, het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Daaruit zijn geen voorbeelden uit de dagelijks praktijk naar voren gekomen waarbij de raden een bepaalde vorm van democratische controle in de huidige situatie wel toepassen, die in de voorgestelde nieuwe governancestructuur niet meer toegepast zou kunnen worden. Verder is de eventuele zorg dat de raad verder op afstand wordt geplaatst door de introductie van twee bestuurscommissies verminderd door in artikel 13 op te nemen dat voorgenomen besluiten van een bestuurscommissie die voor deelnemende gemeenten ingrijpende effecten hebben voor de gezondheid of veiligheid, aan de raden voor een zienswijze moeten worden voorgelegd. Daarnaast blijven de kaderstellende bevoegdheden als het vaststellen van het (meerjaren)beleidsplan, de begroting en de jaarrekening bij het algemeen bestuur.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
N.v.t.

6 Wat zijn de risico's?
N.v.t.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Het Dagelijks Bestuur van de VGGM heeft verzocht uiterlijk voor 5 juni een reactie te geven. Na ontvangst van alle zienswijzen zal het DB een voorstel doen aan het AB voor een finaal voorstel aan de colleges die een besluit nemen over wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Voorafgaand aan deze besluitvorming toetst het college bij de raad of toestemming wordt verleend voor wijziging. De raad mag de toestemming alleen weigeren wegens strijd met het recht of het algemeen belang (art. 1 Wgr).
Voorzien is dat het AB in juli een finaal voorstel zal doen aan de colleges, zodat kort na de zomervakantie een toestemmingsprocedure kan worden gestart. Het ligt in de lijn der verwachting dat de gewijzigde gemeenschappelijke regeling en onderliggende regelingen op 1 januari 2025 in werking zullen treden.
Agenda technisch is er voor gekozen om alle VGGM stukken (ontwerp begroting en beleidsplannen) gezamenlijk aan te bieden op de raadsvergadering van juni. Dat betekent dat de deadline van deze zienswijze te laat is. Echter doet het AB in juli een finaal voorstel aan de colleges en daarin kan de zienswijze van Rheden in meegenomen worden.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De zienswijze wordt na besluit gedeeld met het DB van de VGGM.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
N.v.t.

Velp, 14 mei 2024

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Bart Drewes,
secretaris.